

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

לפני	כב' השופטת אורית אביגיל יהלומי
תובעת משיבה	מ.ק. ע"י ב"כ עו"ד מיכל כהן - קורנאלדי עפ"י מינוי מטעם הלשכה לסיוע משפטי
נגד	
נתבע מבקש	י.א.ק ע"י ב"כ עו"ד מאיה הרצברג אלון

החלטה

בקשה לדחיית התביעה על הסף, מחמת העדר סמכות עניינית.

עניינו של הליך זה הוא בסוגיה מי היא הערכאה המוסמכת לדון בתביעה לאכיפת הסכם גירושין שאושר ע"י בית הדין הרבני.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

1. התובעת (להלן: "התובעת ו/או האם") הגישה לבית משפט זה כנגד הנתבע (להלן: "הנתבע ו/או האב") תביעה לאכיפת פסק דין (הסדרי שהות).

2. מן האמור בכתבי הטענות עולה כי בשנת 2016 או בסמוך לכך פתח האב בהליכים משפטיים בבית הדין הרבני בתל אביב, כאשר בסופם נחתם הסכם גירושין אשר אושר וקיבלת תוקף של פסק דין בבית הדין הרבני.

3. על אף חתימת ההסכם, הצדדים לא התגרשו בפועל ואף נולד להם ילד נוסף.

4. בסופו של יום הצדדים התגרשו בבית הדין הרבני בירושלים רק ביום 17/5/2020.

5. כשלושה חודשים לאחר הגירושין, ביום 18/8/2020 חתמו על הצדדים על הסכם גירושין שני (להלן: "ההסכם") אשר אושר וקיבל תוקף של פסק דין בבית הדין הרבני בירושלים ביום 17/9/2020.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

6. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון, הצדדים טענו כי ברצונם לאשר הסכם חדש תחת זה שנחתם ביום 19/6/2016, כאשר האם הסבירה כי ההסכם הקודם כבר לא רלוונטי, יש עוד ילדה, יש שינוי במזונות ומשמורת.

7. במסגרת הוראות סעיף 3 להסכם נקבע כי המשמורת על הקטינים תהיה מוקנית לאם וכי האב יקיים הסדרי שהות עימם פעם בשבוע בימי ה' מתום המסגרות החינוכיות ועד לשעה 19:30 וכן בכל סופשבוע שני.

8. כן נקבע במסגרת הוראות סעיף 6 להסכם מנגנון תשלום פיצויים בסך של 250 ₪ בגין הפרת הסדרי השהות, וכך נכתב: -
"מוסכם על הצדדים כי במידה וצד לא יתנהל על פי האמור בסעיפי ההסכם בעניין הסדרי השהות, הצד הנפגע ידרוש פיצוי / הוצאות מהצד שלא עמד בהסכם וסעיף זה מחייב אותו בעניין הפיצוי. לעניין הפיצוי יסכימו הצדדים על סכום המוסכם על שניהם" וליד זה נכתב בכתב יד 250 ₪ וע"פ הכרעה של גוף שיפוטי.

9. במהלך הדיון מיום 27/9/2020 בנוגע לאישור ההסכם, נכתב כי "בית הדין הבהיר לצדדים כי האמור בסעיף 6 להסכם באשר פיצוי 250 ₪ להפרת הסדרי השהות, הוא סעיף שקשה לממשו באופן מעשי, ללא קביעת גוף שיפוטי שיקבע האם היתה הפרה. משכך, מבקשים הצדדים להוסיף לסעיף זה, כי יהיה זה ע"פ הכרעה של גוף שיפוטי".

10. האם טוענת בתביעתה כי האב אינו עומד בפועל בהסדרי השהות שנקבעו בהסכם, ומשכך עותרת "לאכוף ולהורות על אכיפת הסדרי השהות שנקבעו בהסכם מיום 18/8/2020 שאושרו וקיבלו תוקף של פסק דין, תוך חיוב הנתבע בקנס הכספי המוסכם בסך 250 ₪ בגין כל ביקור של הקטינים שיסוכל ו/או לא יתקיים בגין מחדליו של הנתבע".

טענות האב

11. ב"כ האב הגישה בקשה לדחיית התביעה העל הסף מכוח הוראות תקנה 43 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט 2018, מן הטעם של העדר סמכות עניינית.

12. נטען כי ההליך האמור הינו בסמכותו של בית הדין הרבני.

13. לטענת האב הפסיקה מבחינה בין פרשנות פסק דין או הסכם לבין אכיפתו לצורך הסמכות העניינית, ומשעה שעסקינן בהליך לאכיפת הסכם, הסמכות נתונה לערכאה שאישרה את ההסכם.

14. נטען כי משעה שלא מדובר בתביעה לפירוש ההסכם שנחתם כי אם לאכיפתו, הרי שהסמכות נתונה לבית הדין הרבני שהינו הערכאה המקורית שאישרה את ההסכם.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

15. ב"כ האב מפנה לפסיקה בבג"ץ 4111/07 פלונית נ' פלוני, נטען כי במקרה דנן כפי שעולה מפרוטוקול הדיון הרי שבית הדין הרבני ערך שינויים בהסכם ודן עם הצדדים ומשכך נטען כי מתן סמכות לבית המשפט לענייני משפחה לדון באכיפת אותו הסכם עלול להוביל למצב שבו בית המשפט יגיע להכרעה מהותית שאינה מתיישבת עם ההסכם כפי שבית הדין הרבני ראה לנכון לנסחו ולאשרו וכי אפשרות זו עלולה לסכל הכרעת בית הדין הרבני.

16. כן נטען כי הליכי ביצוע אינם מהווים תביעה עצמאית ואין מקום להגיש תובענה שמהותה הליכי ביצוע הסכם גירושין שאושר בבית הדין הרבני לבית המשפט לענייני משפחה.

17. משעה שהצדדים בחרו לפנות לבית הדין הרבני בהליך לאישור ההסכם חודשים לאחר שהתגרשו, הם הביעו רצונם כי הוא יהיה הערכאה המוסמכת לדון בענייני המשמורת והמזונות של הקטינים לכל אורך הדרך גם לאחר גירושיהם.

טענות האם

18. האם טוענת בתגובתה כי פסיקתו העקבית והידועה של בית המשפט העליון קובעת כי אין באישור הסכם גירושין על ידי בית הדין כדי להקנות לו סמכות נמשכת, וכך גם נפסק בבג"ץ 411/07.

19. כן נטען כי נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי ערכאה שאישרה הסכם בין בני זוג אינה רוכשת סמכות נמשכת בנוגע לפרשנות ההסכם או אכיפתו (להבדיל מתביעה לתיקון שינוי או ביטול ההסכם) ומשכך אין באישור ההסכם על ידי בית הדין הרבני כדי להקנות לו סמכות נמשכת לדון בענייני הקטינים בוודאי לאחר גירושי הצדדים.

20. נטען כי לא מדובר בהליכי בזיון כי אם בתביעה לתשלום פיצוי כספי, אשר בהחלט מחייב פרשנות מכלול הנסיבות הנתענות לגבי ההפרה, ובהתאם לכך הסמכות נתונה לבית משפט זה, כאשר בית הדין הרבני אף קבע במפורש כי על גוף שיפוטי לדון ולהכריע תחילה אם היתה הפרה, ומשכך מדובר בהליך החורג מהליך בזיון, ולא בכדי לא כתב בית הדין הרבני כי רק הוא זה שיכריע בשאלת ההפרה כי אם "גוף שיפוטי".

21. אין עסקינן בקנסות לטובת אוצר המדינה מכוח הליך בזיון כי אם באכיפת מנגנון פיצוי לטובת התובעת, ולצורך האמור אין מנוס מלבחון לעומק (בתביעה נפרדת בה ניתן להציג ראיות) את סוגיית קיום הסדרי השהות וזאת אף בשים לב לטענות הנתבע בכתב ההגנה על העדר יכולת לעמוד בהתחייבויותיו, בשינוי נסיבות שהתרחש אשר אינו מאפשר לו לקיים את הסדרי השהות המוסכמים.

דיון והכרעה

22. בית הדין הרבני קונה סמכות לדון בענייני המעמד האישי מכוח שלוש חלופות.

האחת, מכוח כריכה במסגרת תביעת גירושין.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

- 1 השנייה, מכוח עיקרון הסמכות הנמשכת.
2 והשלישית, מכוח הסמכות הצדדים.
3
- 4 23. במקרה נשוא תיק זה, עסקינן בצדדים אשר פנו לבית הדין הרבני בהסכמה, לצורך אישור הסכם
5 הגירושין שנחתם ביניהם, וזאת אף לאחר גירושיהם, והמחלוקת הנוטשה ביניהם הינה בשאלה מי
6 היא הערכאה המוסמכת לדון בתביעה החדשה נשוא תיק זה, שמהותה אכיפת הסדרי השהות שנקבעו
7 תוך חיובו בקנס הכספי המוסכם בסך של 250 ₪ בגין כל ביקור שיופר.
8
- 9 24. הלכה ידועה הינה כי אין די במעמד אישור ההסכם כשלעצמו כדי להקנות סמכות נמשכת. ראה למשל
10 בג"ץ 8543/03 פלוני נ' פלונית, (פורסם בנבו) מיום 28.1.07; בג"ץ 8578/01 חליוה נ' חליוה, פ"ד
11 נו(5)634; בג"ץ 9539/00 יוסף נ' בית הדין הרבני האזורי ירושלים, פ"ד נו(1)125, 133.
12
- 13 25. אין חולק כי מאז אישור ההסכם הראשון בבית הדין הרבני בשנת 2016 לא התקיימו כל הליכים בין
14 הצדדים, כאשר כעבור שנים פנו הצדדים לבית הדין הרבני והתגרשו בחודש מאי 2020, ורק בחודש
15 אוגוסט 2020 הגישו לאישור את אותו הסכם שעוסק בסוגיית הסדרי השהות והמזונות של הקטינים,
16 ומשכך סבורני כי לא מדובר בסמכות נמשכת, בעניין הנדון בפני בית הדין הרבני.
17
- 18 26. כמו כן לא מצאתי בסיס לטענה כי עצם העובדה שנעשתה פניה לאישור הסכם לאחר הגירושין, יש בה
19 כדי להעיד על הסכמה כי בית הדין הרבני יוסמך לדון בכל ענייני המשמורת והמזונות של הקטינים
20 ללא הגבלת זמן או מהות העניין, וזאת בפרט כשאין כל שריד וזכר בהסכם הגירושין שנחתם להסכמה
21 כגון דא, ואף נכתב בו במפורש כי סוגיית ההפרה תוכרע ע"י "גוף שיפוטני". ראה גם בג"ץ 5385/95
22 **ורבר נ' ורבר ואח'**, פ"ד נב (5) 817, שם נקבע שאין מניעה כי צדדים להסכם יסכימו במפורש כי אותה
23 ערכאה שאישרה את ההסכם תהיה בעלת סמכות לדון גם בכל המחלוקות העתידיות בנושאים
24 הנזכרים בו.
25
- 26 27. נשאלת השאלה, מהי **הסמכות שקנה בית הדין הרבני מקום בו אישר את הסכם הגירושין ונתן לו**
27 **תוקף של פסק דין**.
28
- 29 בבג"ץ 1607/11 **פלונית נ' בית הדין הרבני** (פורסם בנבו) מיום 18/4/2012 נפסק כי: -
30 "אין חולק כי לבית הדין הרבני סמכות לדון בביטולו או בשינויו של הסכם גירושין, לתת החלטה
31 המבהירה את פסק הדין לגירושין, לאכוף את ביצועו בדרך של מתן צו על פי פקודת ביזיון בית
32 המשפט, וכן למנות כונס נכסים לביצוע פסק דין כאשר מתעורר צורך מיוחד".
33
- 34 28. המשמעות הינה כי בכל הנוגע להליכי ביצוע, הרי שככל שמדובר בהליכים שהינם חלק בלתי נפרד
35 מפסק הדין המקורי, כגון ביצוע בהוצל"פ או הליך מכוח פקודת ביזיון בית המשפט – אזי הסמכות
36 נתונה לבית הדין הרבני וזאת להבדיל מאותם המקרים כמו בתיק הנוכחי, בו מוגשת תביעה חדשה
37 ונפרדת.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

29. במקרה שלפניי אין המדובר בהליך לביצוע פסק דין (במסגרתו אין שיקול דעת לטעון טענות נגד ההסכם, או לשמוע ראיות), כי אם בתביעה חדשה במסגרתה צריך לברר האם היתה הפרה ובהתאם לכך אין שום עדיפות לבין הדין הרבני על פני בית משפט זה, בבירור תביעה זו שמהותה לבחון את השאלה האם הנתבע הפר את הסדרי השהות והאם יש מקום לחייבו בהתאם, בתשלום הפיצוי בגין ההפרה. כל מחלוקת המצריכה שמיעת ראיות אינה נכנסת לגדר הליכי ביצוע, כי אם עסקינן בתובענה חדשה. ראה גם ש. שוחט ד. שאווה "סדר הדין בבית המשפט לענייני משפחה" הוצאת מחשבות תשע 2009, עמ' 332.

אבחנה זו חשובה כאמור, משעה שאילו היה מדובר בתביעה שמהותה הליכי ביצוע פסק דין או הליכי בזיון בית משפט, אזי סבורני כי הסמכות היתה נתונה לבית הדין הרבני (בכל הנוגע להליכי ביצוע ראה למשל עמ"ש 21948-04-14 (מחוזי באר שבע) **רואה נ' רואה** (מיום 27/10/2014) ובנוגע להליכי בזיון ראה למשל ראה גם בג"ץ 4111/07 **פלונית נ' פלוני** (פורסם בנבו, 27.07.2008)) וזאת בין היתר משום שאין לראות בהליכים כגון דא עילה משפטית עצמאית או תביעה נפרדת, להבדיל מהמקרה דנן כפי שפורט לעיל.

30. כמו כן לא מדובר בהליך לאכיפה של נושא או סעיף בהסכם שהינו בסמכותו הייחודית של בית הדין הרבני, כגון תשלום כתובה למשל, אזי בית הדין לא זקוק כלל להסכמת הצדדים, לכריכה, או לסמכות נמשכת. ראה ב"ש 107820/6 (בית הדין הרבני האזורי באר שבע) כב' הדיין אדרי, **פלונית נ' פלוני** (פורסם בנבו) 2/7/2017.

31. כאמור, מדובר בתביעה חדשה ועצמאית, שמהותה לבחון האם הסדרי השהות הופרו ובהתאם לכך האם יש מקום לחייב את האב בתשלום הפיצוי המוסכם נשוא ההסכם, כאשר בית הדין בעצמו טרח להבהיר במסגרת הדיון לאישור ההסכם שלא ניתן יהיה לבצע הוראה זו מבלי שתיתן תחילה הכרעה של גוף שיפוטי בנושא סוגיית ההפרה – סוגייה שהינה במהותה במישור היחסים החוזיים שבין הצדדים.

32. זאת בדומה למשל לעתירה להפעלת סעיף תניית שיפוי מזונות. ראה למשל - בג"ץ (ירושלים) 6103/93 **סימה לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים**, מח(4) 591 (1994)

"האם קנה בית הדין הרבני סמכות מקורית לדון בעניינינו שלנו, לאמור, בבקשת האיש לאכוף על האשה את הסכם השיפוי? האם אכיפת הסכם שיפוי כשלנו עולה ברשת סמכויותיו של בית הדין הרבני? הסכם שיפוי בתורת שכזה - ועניינינו הוא בהסכם שיפוי - מסווג עצמו כחווה מסוג מיוחד, ונמנה הוא עם משפחת החוזים שמשפט החוזים הכללי שולט בו. ההסכם הוא חווה ככל החוזים, והפרתו היא הפרת חווה, קב ונקי.... האם קנה בית הדין הרבני סמכות מקורית לאכוף חובת שיפוי חוזית שזכתה לקבל תוקף פסק-דין של בית-דין רבני? דומני שהתשובה לשאלה היא בשלילה... כל עילות התביעה בנושא הגירושין ובלווייני הגירושין נבלעו ונטמעו כולן בפסק הדין שאישר את ההסכם. תביעה לבית הדין הרבני עתה מייסדת עצמה על עילה חדשה שנושאה אכיפת הסכם, או :

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

אכיפת פסק-דין-שבממוך. השווה, למשל ע"א 426/75 מועצת פועלי רמת-גן וגבעתיים נ' אשכולי ואח' [4], בעמ' 221. עילת האיש מיוסדת על הפרה שהייתה לאחר הסכם הגירושין - הפרת הסכם הגירושין ופסק הדין עצמו - ועל-פי טיבם של דברים אין ניתן לכרכה - כמו למפרע - בהסכם ובפסק הדין שנתגבשו בעבר".

33. בכל הנוגע להסדרים הנוגעים למשמורת והסדרי שהות, אף נפסק כי הסכם כזה כפוף לכלל ולפיו משלא נדונה סוגיה והוכרעה לגופה, לא ניתן להכיר בסמכות נמשכת, בכל הנוגע לתביעה לאכיפתו, להבדיל מהשגות בשאלת כשרותו של הליך אישורו של פסק-דין או בתוקפו של האישור שניתן, כאשר מקומן של אלו להתברר בערכאה המאשרת ולא באחרת זולתה. ראה בג"ץ 4111/07 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, 27.07.2008); ע"א 3868/95 ונדה ורבר נ' מנחם ורבר - נב (5) 817 (1998) "אכן, כלל הסמכות הנמשכת חל על תביעה לשינוי או לתיקון הסכם גירושין שאושר כפסק-דין, אך אין הוא חל על תביעה לפרשנות ההסכם או לאכיפתו; ע"א 3695/96 ננסי צייטלין נ' אברהם אליעזר טשינגל (פורסם בנבו, 09.04.1997) "נושאי המשמורת, ההחזקה והחינוך של הילד, הוסדרו בהסכמה בהסכם שקיבל תוקף של פסק דין בבית הדין הרבני. נושאים אלה לא נדונו על ידי בית הדין הרבני. אין באישור ההסכם כדי להקנות לבית הדין "סמכות נמשכת" לדון בנושאים הנ"ל בנסיבות המקרה הנוכחי, מאחר ומדובר באכיפת ההסכם מלכתחילה ולא בשינוי מה שנקבע בו, בהליך כזה או אחר בבית הדין הרבני"

34. סוף דבר - הבקשה נדחית.

35. משעה שהמשיבה מיוצגת ע"י עו"ד מטעם הסיוע המשפטי, המבקש ישא בהוצאות הליך זה לטובת אוצר המדינה בסכום מופחת של 1,000 ₪, וזאת בשים לב לעובדה שמצאתי לדון ולהכריע בהליך על יסוד כתבי הטענות בלבד ללא צורך בקיום דיון במעמד הצדדים, וכן כי המבקש כבר הגיש כתב הגנה לתיק (כאשר בקשתו למתן ארכה עד לאחר הכרעה בבקשה לסילוק על הסף נדחתה מטעמי יעילות דיונית כוללת) ומשכך ההליך אף לא גרם לעיכוב ממשי בבירור התביעה גופה.

36. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתנה היום, ד' אדר תשפ"א, 16 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

16 פברואר 2021

תה"ס 20-11-50997 מ.ק.נ' י.א. ק

אורית אביגיל יהלומי, שופטת

1
2
3
4
5
6
7